

Rapla valla 2026. aasta eelarve lühiülevaade

Rapla valla 2026. aasta eelarve on koostatud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest (KOFS) tulenevatest põhimõtetest lähtudes. Eelarve koostamisel on arvestatud Rapla valla finantsjuhtimise korras sätestatud nõudeid ning Rapla valla arengukava ja eelarvestrateegiat. Eelarve koostamisel on kasutatud 2026. aasta riigieelarve seaduse eelnõu materjale, Rahandusministeeriumi ja pankade majandusprognoose ning Statistikaameti ja Maksu- ja Tolliameti andmeid.

Rapla Vallavolikogu kinnitas 25. septembril 2025 määrusega nr 13 Rapla valla eelarvestrateegia aastateks 2025–2028. Rapla Vallavalitsus kinnitas 30. oktoobri 2025 korraldusega nr 422 2026. aasta vallaeelarve koostamise protsessi läbiviimise ja koostamise tingimused ning Rapla Vallavalitsus istungi protokoll nr 56 otsusega kinnitati 2026. aasta eelarve kontrollnumbrid põhitegevuskulude osas asutustele ja valdkondadele.

Hallatavate asutuste ja valdkondade juhid lähtusid eelarveprojekti koostamisel etteantud kontrollnumbritest. Kulud kavandati eelkõige asutuste tavapäraseks ülalpidamiseks ning õigusaktidest ja sõlmitud lepingutest tulenevate kohustuste täitmiseks.

Vallavolikogus läbib eelarve eelnõu **vähemalt kaks lugemist**, mille käigus on võimalik esitada parandus- ja muudatusettepanekuid. Muudatusettepaneku esitaja lisab ettepanekule põhjendused ning arvestused kavandatavate muudatustega kaasnevate väljaminekute ja nende katteallikate kohta. Muudatusettepanekute koondi vaatavad läbi ja annavad oma seisukoha **vallavalitsus** ning **volikogu eelarve- ja arengukomisjon**.

Pärast vallaeelarve vastuvõtmist kinnitab vallavalitsus korraldusega eelarve kulude täiendava ja detailsema liigenduse majandusliku sisu järgi (kululiigid), mille alusel asutakse vallaeelarvet ellu viima. Rapla vallaeelarve on üles ehitatud **vastutajapõhiselt**. Vallaeelarve täitmisel ja elluviimisel osalevad lisaks ametiasutusele ka hallatavad asutused ning era- ja kolmanda sektori organisatsioonid, kellele on vallalt antud ülesandeid ja kellele eraldatakse vallaeelarvest vahendeid.

Vallavalitsus vastutab töhusa finantsjuhtimis- ja kontrollisüsteemi rakendamise eest, mis tagab valla rahaliste vahendite sihipärase ja säästliku kasutamise. Eelarve koostamisel on lähtutud arengukavas ja eelarvestrateegias seatud eesmärkidest ning tegevusplaanidest.

Pärast eelarveaasta lõppu koostab vallavalitsus **majandusaasta aruande**, sh eelarve täitmise aruande, mis auditeeritakse sõltumatu audiitori poolt ning seejärel kinnitatakse vallavolikogu poolt.

Eelarve on tekkepõhine, st tulud ja kulud kajastatakse vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, kas sellega seotud raha on laekunud või välja makstud. Eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

Valla eelarve koosneb põhitegevuse tuludest ja kuludest, investeerimis- ja finantseerimistegevusest ning likviidsete varade muutuste plaanist koos selgitustega. Eelarve on kõigi tulude ja kulude koond ning kõigi kulude rahaline summa moodustab eelarve mahu. Eelarve näitab valla tegelikku finantsolukorda, võimalusi, prioriteete ja poliitilisi valikuid. Kohaliku omavalitsuse eelarve peab olema tasakaalus – igale kavandatud kulule peab olema rahaline kate.

Rapla valla 2026. aasta eelarve maht on 36,9 miljonit eurot, mis on 2% väiksem võrreldes 2025. aasta eelarve täitmisega. Eelarves kavandatud vahenditest moodustavad 86% põhitegevuse kulud, 9% investeerimistegevus ja 5% finantseerimistegevus. Eelarve on kavandatud 3,1 miljoni euro suuruse defitsiidiga, mille katteks on 2026. aastasse planeeritud 2,6 miljoni euro ulatuses laenu raha kaasamist. Valla laenukohustuste maht 2026. aasta lõpu seisuga on 15,1 miljonit eurot, mis moodustab 46% põhitegevuse tuludest.

2026. aasta eelarve tulude kogumaht on 35,1 miljonit eurot, millest:

- põhitegevuse tulud 32,5 miljonit eurot;
- finantseerimistegevuse tulud 2,6 miljonit eurot.

2026. aasta eelarve kulude kogumaht on 36,9 miljonit eurot, millest:

- põhitegevuse kulud 31,7 miljonit eurot;
- investeerimistegevuse kulud 3,2 miljonit eurot;
- finantseerimistegevuse kulud 2,0 miljonit eurot.

Kulude katmiseks kasutatakse 1,8 miljoni euro ulatuses 2025. aasta likviidsete vahendite jääki.

Füüsilise isiku tulumaks on omavalitsuse peamine omatulu. Tulumaks laekub omavalitsusele nende isikute tuludelt, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht on vastavas omavalitsuses. Elanikkonna struktuuris on vähenenud **0–6-aastaste laste arv** ning jätkuvalt kahaneb **tööealise elanikkonna (19–64-aastased) osatähtsus**, mis võib lähiaastatel vähendada ka maksumaksjate arvu. Samal ajal suureneb **üle 65-aastaste elanike osakaal** aasta-aastalt.

Sündide arv on 2025. aastal väiksem kui eelneval aastal ning tööealise elanikkonna vähenemise tõttu ei ole **pikemas perspektiivis alust eeldada sündide arvu märkimisväärt kasvu**. Maksumaksjate keskmine arv on jäänud eelmise aasta tasemele ning töötus on vähenenud.

Tabel 1- Elanikkonna vanuseline koosseis, maksumaksjate ja töötute arvu muutused aastatel 2025-2024

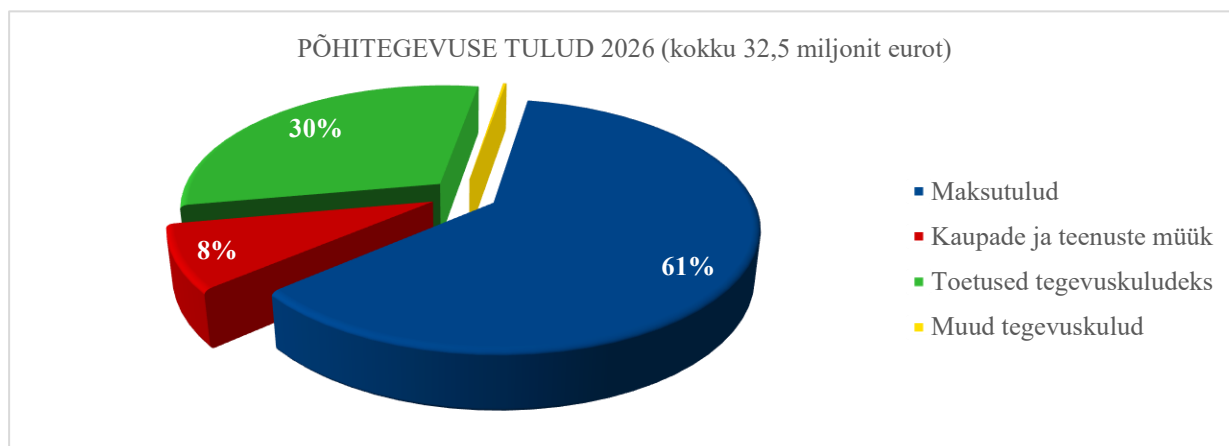
	31.12.2025	31.12.2024	Muutus 2025/2024	Osatähtsus elanikkonnast Rapla vallas 2025
Elanike arv kokku, sh	13 098	13 206	-108	100%
<i>Lapsed 0-6 aastased</i>	907	980	-73	6,9%
<i>Noored 7 - 18 aastased</i>	1 922	1 899	23	14,7%
<i>Tööealised 19 - 64</i>	7 295	7 403	-108	55,7%
<i>Üle 65 aastased</i>	2 974	2 924	50	22,7%
Sünnid kokku 2025	84	106	-22	
Palga ja muu tulu saajate keskmine arv	6 183	6 173	10	47,2%
Pensioni saajate keskmine arv	3 240	3 215	25	24,7%
Registreeritud töötute keskmine arv Rapla vallas	404	414	-10	3,1%

Põhitegevuse tulud

2026. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse tulud 32,5 miljonit eurot, kasv võrreldes 2025. aasta tegeliku arvestusega 1,4 miljonit eurot (tõus 4%).

- Eelarve põhitegevuse tuludest 61% ehk 19,8 miljonit eurot moodustavad maksutulud. Võrreldes eelmise aasta tegeliku arvestusega kasv 6%.
- Saadavad toetused moodustavad põhitegevustuludest 30%, ulatudes 9,8 miljoni euroni, mis on 3% enam kui 2025. aasta tegelik toetuste maht.
- Kaupade ja teenuste müügist kogutakse eelarvesse 8% ehk 2,7 miljonit eurot, tõus võrreldes eelmise aasta tegeliku täitmisega 1%.
- Muud tulud moodustavad eelarve tuludest 0,2 miljonit eurot.

Joonis 1 - Põhitegevuse tulud 2026. aastal

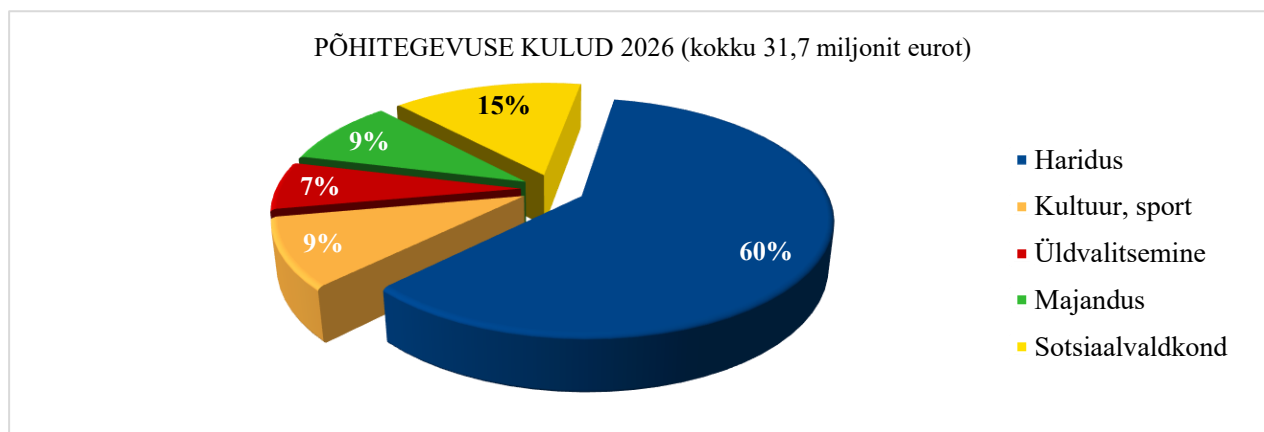
Põhitegevuse kulud

2026. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulud 31,7 miljonit eurot, kasv 2,8 miljonit eurot ehk 10% võrrelduna 2025. aasta tegelike kuludega. Majandamis- ja personalikulud tervikuna moodustavad põhitegevuskuludest 90% ehk 28,5 miljonit eurot, suurenedes 9% võrra võrrelduna 2025. aasta tegelike kuludega. Antavad toetused moodustavad 10% ehk 3,2 miljonit eurot, suurenedes 13% võrra võrrelduna 2025. aasta tegelike kuludega. Kuludest 62% moodustavad personalikulud.

Põhitegevuse kulud jaotuvad järgmiselt (kasvu võrdlus arvestatud 2025. aasta tegelike kuludega):

- Haridusvaldkonnale on planeeritud 60% ehk 19,0 miljonit eurot, valdkonna kasv 6%.
- Sotsiaalvaldkonnale ja tervishoiule on planeeritud 15% ehk 4,7 miljonit eurot, valdkonna kasv 10%.
- Kultuuri-, vaba aja ja spordivaldkonnale on planeeritud 9% ehk 3,0 miljonit eurot, valdkonna kasv 10%.
- Teede ja tänavate, haljasalade ning elamu- ja kommunaalmajanduse korrashoiuks on planeeritud 9% ehk 2,9 miljonit euro, valdkonna kasv 29%.
- Valitsemiskuludeks on planeeritud 7% ehk 2,1 miljonit eurot, valdkonna kasv 21%

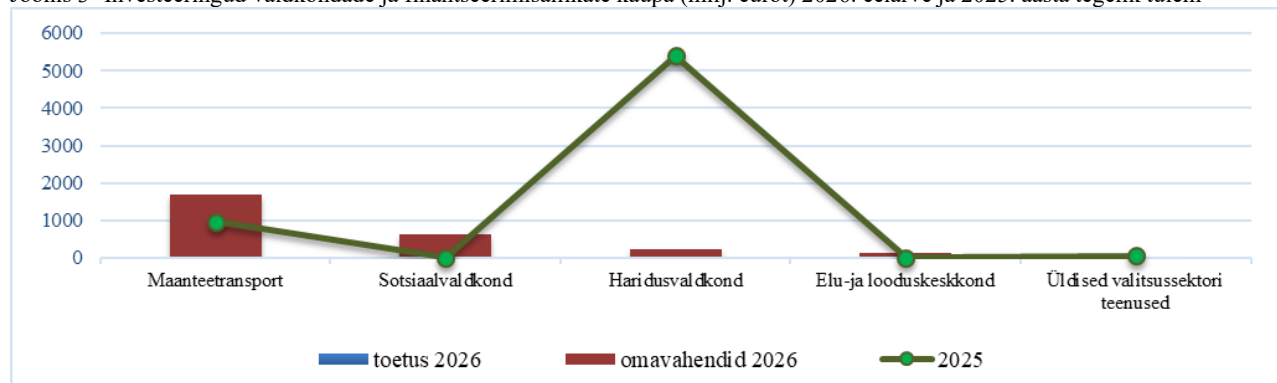
Joonis 2 - Põhitegevuse kulud valdkonnapõhiselt 2026. aastal

Investeeringustegevus

2026. aasta eelarves on planeeritud investeeringuteks 2,6 miljonit valla oma vahendeid. Suuremad investeeringud: teede korrashoid, toetatud eluaseme rajamise alustamine Rapla linnas, Rapla Lasteaed Päkapikk õueala ehituse lõpetamine, kahe hoone energiaauditi läbiviimine, osalemine hajaasustuse programmis, tuletõrje veevõtukohtade rajamine ning väikekaubiku soetamine Rapla Varahaldusele.

Joonis 3- Investeeringud valdkondade ja finantseerimisallikate kaupa (milj. eurot) 2026. eelarve ja 2025. aasta tegelik tulem

Eelarveprojektis on kavandatud 2026. aastal laenukoormuse suurenemine 2,6 miljoni euro võrra. Uue laenulepingu sõlmimine on planeeritud alates septembrist 2026. Seisuga 31. detsember 2025 on Rapla vallas kuus kehtivat laenulepingut ning üks kapitalirendileping, mis on sõlmitud sotsiaaltranspordis kasutatava mahtuniversaali soetamiseks. Eelarve eelnõu kohaselt on Rapla valla netovõlakoormus 2025. aasta lõpu seisuga ligikaudu 46%. Netovõlakoormuse täpne suurus selgub 2025. aasta tekkepõhiste saldoandmike esitamisel 2026. aasta I kvartali lõpus ning sõltub eelkõige likviidsete vahendite jäägist.

Eelarve kujunemisest, arvnäitajatest ja jaotusest valdkondade lõikes on pikemalt kirjutatud Rapla valla 2026. aasta eelarve seletuskirjas, mis on kättesaadav aadressil: <http://rapla.kovtp.ee/eelarve-ja-majandusaasta-aruanDED>

Koostanud
Küllike Orul
Finantsjuht